

INLEIDING

In september 2001 bestond het Secrétariat International des Artistes Chrétiens, afgekort het SIAC, vijftig jaar. Een mijlpaal als deze biedt uiteraard stof te over voor het samenstellen van een jubileumbijdrage. In dit artikel wordt de oprichting van het SIAC, haar doelstellingen, idealen en enkele belangrijke gebeurtenissen in haar geschiedenis besproken. Het onderstaande is tot stand gekomen door raadpleging van het archief van het SIAC dat zich bevindt bij het Katholiek Documentatie Centrum te Nijmegen en de tijdschriften die in de loop der tijd zijn uitgegeven door het SIAC onder de naam SIAC. Verder heeft schrijfster dezes informatie verkregen uit interviews die zij gehouden heeft met bestuursleden, oud-bestuursleden en andere bij SIAC betrokkenen.

ONTSTAAN VAN HET SIAC

In 1921 werd te Fribourg (Zwitserland) een beweging opgericht door katholieke studenten die door middel van nationale en internationale contacten de christelijke beginselen en het cultuurgoed uit wilde dragen met als motto: 'Pax Christi in regno Christi.' Deze organisatie werd Pax Romana genoemd (niet te verwarren met de na WO-II ontstane Katholieke vredesbeweging 'Pax Christi') en groeide uit tot een mondiaal gezelschap van katholieke academici, studenten en andere intellectuelen. De contacten werden onderhouden door het organiseren van internationale congressen. In 1950 organiseerde Pax Romana te Rome ter gelegenheid van het heilig jaar een internationaal congres met gelijktijdig een tentoonstelling met werken van katholieke kunstenaars. Daar ontmoetten vijf enthousiaste kunstenaars elkaar en spraken af deze kennismaking voort te zetten. Op een prentje voorstellende een orante (een in de oudchristelijke kunst gebruikt vrouwelijk staand figuur met gespreide armen, symbool van het gebed) zetten zij hun voornamen, Ferdinand (Pfammatter uit Zwitserland), Lambert en Ineke (Simon uit Nederland) Christof (Wintemitz uit Lima) en Helene (Koller-Buchwieser uit Oostenrijk). Zij beschouwden dit als een ondertekening van een manifest. De eerste afspraak was elkaar het jaar daarop bij het volgende Pax Romana congres te Reims weer te treffen met zoveel mogelijk gelijkgezinden. Daar te Reims is in 1951 het SIAC opgericht als een zelfstandig secretariaat van Pax Romana. Deze organisatie was namelijk intussen tot een internationale federatie van secretariaten voor een aantal beroepsgroepen uitgegroeid naast individuele leden gebundeld in een algemeen secretariaat.

DOELSTELLINGEN EN IDEALEN

Het idee van de initiatiefnemers van het SIAC was daarbij een internationale beweging te vormen van kunstenaars op vele terreinen creatief bezig met scheppende en/of uitvoerende kunst die, levend volgens de christelijke beginselen, deze in hun beroepsuitoefening wilden integreren. Door onderlinge contacten en het uitwisselen van gedachten en ervaringen konden zij zich enerzijds bezinnen op de christelijke waarden en normen in een maatschappij, die zo verscheurd was geraakt door de ellende van de Tweede Wereldoorlog en anderzijds bruggen bouwen van vriendschap en samenwerking tussen de landen en culturen. Het was de bedoeling dat de beweging als secretariaat zou samenwerken met Pax Romana maar met een eigen bestuur, een gekozen president, een vice-president, een secretaris-penningmeester en gedelegeerden van regionaal of anderszins georganiseerde verenigingen zich bij SIAC zouden aansluiten. De afspraak was dat de gedelegeerden jaarlijks samen zouden komen en iedere vier jaar zou een internationaal congres voor alle leden van in het SIAC samenwerkende verenigingen of individuele leden worden georganiseerd met tegelijkertijd een tentoonstelling van werken van de deelnemende kunstenaars. Studiereizen, symposia, congressen, workshops, conferenties, tentoonstellingen en excursies zouden volgens de oprichters een vruchtbare internationale uitwisseling dienen te bevorderen.

DE EERSTE JAREN

De beginjaren kenmerkten zich dooreen intensieve ledenwerving. In 1957 verstuurden de toenmalige president P. Rossion en de secretaris F. Pfammatter van het SIAC met Pasen een brief vanuit Rome naar de individuele leden en de organisaties waarin zij de idealen van het SIAC nogmaals verwoordden en de leden meedeelden van plan te zijn de band met de individuele en lokale organisaties nauwer aan te halen. In deze brief riepen zij alle kunstenaars op: "... bij wie het artistieke credo overeenstemt met het christelijke standpunt en geweten zich in een onbegrensde broederschap te verenigen en zo onze van dit standpunt doortrokken beschaving van de ondergang en de vernietiging te redden. Wij moeten ons ontdoen van onze nationale bekrompenheid; wij moeten als katholieke kunstenaars, in de eerste plaats volgelingen van Christus zijn, ten tweede als kunstenaars in ons beroep naar kunstzinnige volmaaktheid streven en in de derde plaats komen wij niet allemaal uit hetzelfde land en daarom moeten wij alle kleinzieligheden, minderwaardigheidsgevoelens, wantrouwen en al dit soort dingen opzij zetten en ons groot en gemeenschappelijk ideaal nastreven dat ons door ons christen zijn en ons kunstzinnig talent in gebruik is gegeven..." Deze woorden gaven exact weer waar het SIAC vanaf het allereerste begin voor stond en deze boodschap wordt tot op heden nog steeds uitgedragen. Vanaf het begin hielden de bestuursleden zich in hun onderlinge briefwisseling voortdurend bezig met de vraag hoe zij deze ideeën van het SIAC in eigen land het beste onder de aandacht konden brengen. De Secretaris van het eerste uur mevrouw Koller-Buchwieser bijvoorbeeld schreef alle Oostenrijkse diocesen aan om leden te werven en bekendheid te geven aan het SIAC. Het bleek niet

SIAC | AKKV guestsite

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)

OVERGANG VAN KATHOLIEK NAAR OECUMENISCH

In november 1964 kwam de Internationale Raad gevormd door bestuur en de gedelegeerden van het SIAC te Fribourg bijeen. Alle toen aanwezige gedelegeerden waren er van overtuigd dat een gemeenschappelijke bezinning op de identiteit dringend gewenst was. Zij beseften dat het SIAC in de nabije toekomst te maken zou krijgen met de ontwikkeling van de oecumene zoals ook in het laatste Vaticaans Concilie (gehouden van september 1961 tot oktober 1965) naar voren was gebracht. Samenwerking met de reformatorische christenen werd wenselijk geacht. De c van 'catholique' diende dan ook te veranderen in de c van 'chrétien' om tot een goede samenwerking met reformatorische, orthodoxe en afgescheiden (bijvoorbeeld Anglicaanse) christenen te komen. Het idee van één kerk, één leer en één herder paste niet meer in een tijd van mondige en voor zichzelf denkende mensen. Het SIAC zou een bundeling van alle disciplines van kunstenaars moeten worden die zich vooral bezig hielden met sacrale kunst die uit hun innerlijke overtuiging vorm zou krijgen en die geheel los moest staan van welke structuur dan ook. Daarbij was er in de wereld steeds meer sprake van een groeiende religieuze belangstelling en betrokkenheid bij spiritualiteit en als gevolg daarvan een verlangen naar een nieuwere manier van vormgeven. Een christelijke kunstenaar hoefde niet noodzakelijk religieuze kunst te maken, maar het moest wel iemand zijn die in leven en werk geïnspireerd werd door de evangelische waarden en normen. Uit de onderlinge briefwisseling van de SIAC-leden kwamen al deze ideeën sterk naar voren. Dit leverde problemen op met Pax Romana. Hoewel vooral de jongere generatie in Pax Romana in de loop der tijd wat progressiever was geworden in haar houding tegenover kerk en maatschappij, stond zij niet bepaald open voor de oecumenische gedachte binnen haar overige beroepssecretariaten. Echter op het congres van SIAC te Kopenhagen in 1965 kwamen de gedelegeerden van het SIAC en afgevaardigden van Pax Romana overeen in het belang van de gewenste samenwerking met andere christenen de naam van het SIAC aan te passen. Sinds 1965 heette de vereniging officieel Société Internationale des Artistes Chrétiens. Het SIAC behield haar zelfstandigheid maar door haar oecumenische opstelling werden de banden met Pax Romana gewijzigd, zodat ook niet katholieke christenen zich aan konden sluiten. Het contact werd echter niet geheel verbroken. Samenwerking met Pax Romana werd in 1967 in een bijeenkomst met de top van Pax Romana te Lyon door de toenmalige in Kopenhagen gekozen president Nico Vroom en de nieuwe secretaris-thesaurier Lout Kuypers in grote lijnen vastgelegd. Pax Romana maakte daarbij duidelijk dat de kunstenaars als beroepsgroep een onafhankelijke vereniging, maar met geaffilieerde status, voor de totaliteit van Pax Romana een unieke en exclusieve organisatie diende te zijn. Notabene tien jaar later in 1977 schreef de toenmalige Nederlandse thesaurier Herman Reuser in zijn dagboek naar aanleiding van toen nóg gevoerde discussies over het vorm geven aan de oecumenische gedachte: "Vroeger voelden we ons katholieke kunstenaars, later waren wij christelijke kunstenaars, nu mogen we blij zijn als we gelovige kunstenaars zijn." In de jaren tachtig bracht de toenmalige president Peter Gilby, mede op grond van de situatie van de in het Verenigd Koninkrijk verscherpte tegenstellingen het SIAC weer terug in de 'moederschoot.' Overigens niet met instemming van alle leden en lokale organisaties omdat zo de klok eigenlijk weer werd terug gedraaid. Ook de vereniging werd weer een Secretariaat van Pax Romana genoemd. Veel leden maakten overigens bezwaar tegen het begrip Secretariaat, zij zagen dat terecht als een administratieve subordinaat en wilden het karakter hebben van een onafhankelijke vereniging.

SIAC | AKKV *guestsite*[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)[> ga verder | next](#)
[< ga terug | back](#)AKKV *guest site* | SIAC | [email](#)[sitemap](#)

ORGANISATIE EN BESTUURSWISSELING

Tot zijn groot genoegen constateerde de president Nico Vroom in januari 1966 dat er inmiddels drie goed functionerende regionale SIAC-secretariaten bestonden, één in Londen voor de Engelsprekende landen, één in Parijs waaronder ook Franstalig België ressorteerde en één in Keulen voor het Duits-Nederlands-Scandinavisch taalgebied dat bestond uit de landen Denemarken, Duitsland, Finland, Vlaanderen, IJsland, Liechtenstein, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Zweden en Zwitserland. Secretariaten voor Afrika en Azië werden in studie genomen. Via leden in Burkina Faso (Ouagadougou) en Zuid Korea (Seoul) alsmede in de V. S. werden oriënterende contacten gelegd. De organisatie wijzigde haar statuten in die zin dat de president, een secretaris-generaal tevens centrale thesaurier tezamen het dagelijks bestuur gingen vormen met één vice-president en een toegevoegde aalmoezenier. De eerstgenoemde functies zouden bij voorkeur door landgenoten worden vervuld, waarbij de secretaris-generaal in de voorbereiding van vierjaarlijkse congressen de coördinatie van de secretariaten zou verzorgen. De toenmalige aalmoezenier van het SIAC A. Hamman had intussen een rondreis van een maand gemaakt door Zuid-Amerika. Enig resultaat had zijn reis echter niet en de functie van aalmoezenier werd bovendien afgeschaft na het congres te Bologna in 1969. In de loop der jaren hadden verschillende al bestaande kunstenaarsverenigingen uit diverse landen zich bij het SIAC aangesloten waaronder de Nederlandse vereniging AKKV, het Algemeen Katholiek Kunstenaarsverbond. Deze vereniging opgericht in 1920 vierde in 1976 te Brugge met een jubileumcongres het vijftienvijftigjarig bestaan van het SIAC en het CVKV, het Christelijk Vlaams Kunstenaarsverbond. In 1989 veranderde de AKKV haar naam in Algemeen Kristelijk Kunstenaarsverbond en sloot zich aan bij het CNV Christelijk Nationaal Vakverbond. Voorzitter bleef Herman Reuser, toen en later ook zeer actief als penningmeester voor het SIAC. Door de jaren heen ontstonden geregeld problemen rond de presidentsverkiezingen. Om zich optimaal in te kunnen zetten voor de goede zaak werd van de kandidaat het nodige verwacht. Veel vrije tijd, veel relaties en talenkennis waren gewenst. Bij de leden was er niet veel bereidheid te vinden zich daarvoor in te zetten. Een niet met name genoemd lid schreef aan Herman Reuser in 1977: "Wanneer we in een aantal landen twee of drie mensen vinden die mee willen doen aan een permanente braintrust, die onderling contacten houden en daarvoor ook willen 'payer de sa personne' dan zijn we al een heel eind... Dit moet mogelijk zijn met een betrekkelijk beperkte Gideonsbende." Een van de eerste acties van de in 1980 gekozen Engelse president Peter Gilby was de bij SIAC aangesloten organisaties op te roepen nieuwe ook individuele leden te werven voor de beweging die zich naar zijn stellige overtuiging op dat moment in een nieuwe ontwikkelingsfase bevond. Het grote idee van het SIAC uit 1951 was volgens hem dertig jaar later nog steeds van kracht: "Nieuwe personen en gezelschappen samen te brengen en het werk voort te zetten in de geest van Christus."

SIAC | AKKV *guest site*[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)[> ga verder | next](#)
[< ga terug | back](#)AKKV *guest site* | SIAC | [email](#)[sitemap](#)

VERANDERINGEN IN DE STRUCTUUR VAN HET SIAC

De jaren tachtig werden onder meer gekenmerkt door politieke veranderingen en verschuivingen. Schilders en architecten uit de voormalige DDR, Polen, Hongarije en Tjechoslowakije lieten krachtig van zich horen een periode waarin de kunst duidelijk ondergeschikt was geweest aan de politieke richtlijnen en ideologische principes van de socialistische staat. In 1981 had de Secretaris-generaal mevrouw Helma Uil uit München in het SIAC bulletin nog een oproep gedaan om levensmiddelen te sturen naar de Poolse kunstenaars aangesloten bij het SIAC omdat in Polen de nood hoog was. Door middel van een solidariteitsfonds opgericht door het SIAC bestuur kregen Oost-Europese kunstenaars financiële ondersteuning en konden zo aan congressen mee doen. Twaalf jaar later in 1993 organiseerden Poolse kunstenaars een SIAC congres te Krakau. Tegelijkertijd vond er een tentoonstelling plaats waarbij een omvangrijke catalogus werd uitgegeven. Zonder rekening te houden met SIAC leden uit het Westen investeerden de Polen voor dit congres DM 100. 000. Dit veroorzaakte overigens een schandaal. Veel SIAC leden stoorden zich eraan dat zo lichtzinnig met het verenigingsgeld was omgesprongen. De kunstenaarsvereniging van het sedert 1961 traditionele aartsbisdom Fribourg trok zich terug. Mede door al bestaande financiële problemen kwam het SIAC nu in de gevarenzone terecht en stond voor de keuze zichzelf op te heffen of met minder mensen door te gaan. Op een bijeenkomst ter gelegenheid van een Aswoensdagviering in Keulen van het 'KUK' (Künstler Union Köln) onder de bezielende leiding van Franz Tak kwam bij de deelnemers de wens naar voren om opnieuw verder te gaan met andere statuten van het SIAC in een veranderde organisatiestructuur. De inmiddels gekozen Secretaris, Bert Dusil, nam deze taak op zich en blies het SIAC nieuw leven in. Niet een paar mensen had het nu voor het zeggen in het SIAC, de bedoeling was om te komen tot een brede basis. Geen centralisatie maar decentralisatie en democratisering werd belangrijk geacht. Een SIAC, zo geloofde het presidium is dan pas internationaal sterk als alle leden uit de verschillende landen zich betrokken voelen, zo niet, dan degradeert het SIAC tot een halfzachte organisatie zonder duidelijke doelen. In Engeland nam Helen Armstrong vanaf 1998 de taak op zich deze SIAC gedachte en de nieuwe organisatiestructuur bekendheid te geven. Daar de financiën een steeds grotere rol gingen spelen was een goed centraal financieel beheer onontbeerlijk. Irmgard Dusil, echtgenote van Bert Dusil, stelde zich beschikbaar en wist al snel de middelen te vinden om alle kosten zoals onder andere de uitgave van het vernieuwde SIAC bulletin te dekken. Het computertijdperk en de communicatietechniek bood intussen ongekende mogelijkheden aan de kunstenaars en dan vooral de invoering van het Internet in de jaren negentig. Door middel van een website konden zij snel met hun collega's en belangstellenden communiceren en hun werken tonen. Ook het SIAC kreeg een eigen website waarin het idee, de organisatie en de geschiedenis van het SIAC en alle informatie over het congres in 2001 te Luxemburg vinden waren. Inmiddels is deze website weer gesloten.

SIAC | AKKV *guestsite*[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)[> ga verder | next](#)
[< ga terug | back](#)AKKV *guest site* | SIAC | [email](#)[sitemap](#)

ACTIVITEITEN EN TRADITIES

In 1983 ontving paus Johannes Paulus II te Wenen kunstenaars en wetenschappers op audiëntie. Tegelijkertijd organiseerde het Oostenrijkse Gezelschap voor Christelijke Kunst een tentoonstelling "ARS SACRA '83" met werken van Oostenrijkse kunstenaars sinds 1945. Door gedelegeerden van het SIAC Mevrouw Christine Stadier en Dr. Heinz Peuser beide uit Duitsland en wijlen de Zwitserse schilder Johann Jakob Zemp werd de paus bij zijn bezoek aan Wenen in dat jaar een boekwerk aangeboden. Daarin werd een overzicht gegeven van de Internationale kerkenbouw en kerkelijke kunst tussen 1962 en 1983. De aangesloten kunstenaarsverenigingen organiseerden ieder in eigen land exposities, workshops en vergaderingen en troffen elkaar op de congressen. Ook tradities werden in ere hersteld zoals bijvoorbeeld de reeds in 1913 aangevangen viering van Aswoensdag in Parijs, en sedert 1961 in Keulen, werd ook overgenomen door lokale organisaties in München, Wenen en Londen en groeide uit tot een evenement van betekenis. Zo werd ook in Nederland in de kathedraal te Utrecht door Mgr. J. Lescrauwaet, hulpbisschop van Haarlem, en dominee M. van den Akker, hervormd predikant uit Den Bosch in 1987 een gezamenlijke oecumenische woorddienst gevierd. In Duitsland organiseerde het KUK te Keulen sinds 1961 ook jaarlijks de zogenaamde Kirchenbau-Tagungen met steeds een ander thema op het gebied van liturgie, muziek, kunst en architectuur. Eveneens in Duitsland vonden jaarlijks de Reichenauer Künstlertage plaats. De Société de Saint Jean te Parijs hield jaarlijks een tentoonstelling genaamd "Salon Art-Sacré" en uit Italië berichtte de beeldhouwer Nicola Sebastio secretaris van de UCAI, Unione Cattolica degli Artisti Italiani de SIAC leden over een belangrijke tentoonstelling 'Ars Sacra 1983'. Al deze activiteiten werden druk bezocht. In een rondschrijven in 1989 benadrukte mevrouw Lill hoe belangrijk voor de SIAC - leden deze kunstenaarsontmoetingen in de diverse landen waren, zij noemde het "ein wichtiger Schwerpunkt fur die Aktivitaten von SIAC."

SIAC | AKKV guestsite

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[> ga verder | next](#)
[< ga terug | back](#)

AKKV guest site | SIAC | [email](#)

[sitemap](#)

CONGRESSEN

Centraal In het SIAC staan de congressen. In de regel organiseert het SIAC iedere vier jaar een congres met een actueel thema. De deelname staat open voor architecten, beeldende kunstenaars, schilders, musici, schrijvers, toneelspelers en andere belangstellenden. Kortom voor een ieder die kunstenaar is of zich zo voelt. Gemiddeld worden deze congressen door ongeveer honderd deelnemers bezocht met uitschieters naar beneden met dertig deelnemers en naar boven tot driehonderd bezoekers. Tegelijk met een congres wordt een tentoonstelling georganiseerd waar de deelnemende kunstenaars kunnen exposeren en wordt een catalogus uitgegeven. Voor het organiserende land is het iedere keer een krachttoer deze opdracht tot een goed einde te brengen. De financiering is niet altijd van te voren sluitend te krijgen door het grote aantal posten, wat wel begroot, maar niet wordt uitgegeven of niet begroot en wel wordt uitgegeven, ledere keer vraagt dit van het organiserende locale team de nodige improvisatiekunst om de eindjes aan elkaar te knopen en een eventueel tekort zo klein mogelijk te houden. Behalve de administratieve en financiële zaken zoals het zoeken naar sponsors en fondsen om de begroting rond te krijgen moet ook gezocht worden naar een thema dat een ieder aanspreekt. Gebruikelijk bij het SIAC is dat het land waar wordt gecongresseerd zorg draagt voor een ontvangst door of namens de regering en de kerkelijke overheid om gewicht aan het geheel te geven. Het SIAC vindt het daarom van belang dat de katholieke clerus uitgenodigd wordt ook omdat zij veelal een belangrijke opdrachtgever is voor de kunstenaar. Dit werd voor het eerst duidelijk uitgesproken op een bijeenkomst van het bestuur en de gedelegeerden van lokale organisaties bij gelegenheid van een congres te Barcelona in 1964 dat als thema had de liturgische opvoeding van de kunstenaar en de artistieke opvoeding van de clerus want, zo luidde het, om tot een goed resultaat te komen was wederzijds begrip broodnodig. Bij het SIAC-congres uit 1986 te Rome, dat door de leden als een zeer succesvol congres werd ervaren, werd op een speciale audiëntie het hele SIAC-gezelschap door de paus ontvangen. Tegelijkertijd werd in de kerk Santo Stefano Rotondo gecongresseerd en geëxposeerd. Het thema van dit congres luidde: 'De kerk heeft de kunstenaars nodig; de kunstenaars de kerk.' De paus ging op dit thema uitvoerig in. Hij stelde dat de kunst een waardevolle bondgenoot van de godsdienst was en de kunstenaars de kerk behulpzaam konden zijn in een wereld die meer dan ooit een spirituele dimensie nodig had die door toedoen van de kunst wordt doorgegeven. Hij wenste de kunstenaars toe dat hun kunst de mensen zou verenigen in een soort culturele oecumene. Op dit congres sprak ook de Nederlandse schrijver Michel van der Plas. Hij was tot de conclusie gekomen dat de rooms-katholieke kerk niet zo goed raad wist met het onderwerp cultuur in het algemeen en in het bijzonder met de kunstenaars. Kunst werd dan pas goedgekeurd als de kunstenaar zich hield aan de officiële leer en zich dienstbaar opstelde. Dat was voor de kerk het belangrijkste. Het klimaat leek wat verbeterd als een logisch vervolg op het feit dat door het Tweede Vaticaans Concilie het begrip Kerk zich had ontwikkeld naar dat van Gods volk onderweg, met erkenning van de leek en zijn rechten. Maar zo meende Van der Plas of daarnaast een gulle erkenning van de scheppende kunstenaar, van zijn artistieke geweten en zijn artistieke vrijheid was bereikt, bleef voor hem een grote vraag. De slotsom van dit congres bestond hieruit dat het wenselijk werd geacht dat de kloof tussen de kunst enerzijds en de christelijke wereld - en maatschappij beschouwing anderzijds zou moeten worden overbrugd. Een mooie taak werd zo weggelegd voor het SIAC. In de jaren negentig speelde deze kwestie nog steeds. Herman Reuser schreef onder het kopje: 'In het algemeen beschouwd' een brief aan de vice-president van Pax Romana, Dr. J. Nuchelmans :

"Europese kunst is universeel en pluriform. Religieuze kunst is vaak heel moeilijk af te bakenen. Een triomfalistische kerk kan dan een eigenwijs karakter krijgen. De geschiedenis beschrijft herhaaldelijk het verdriet, door onbegrip van de clerus, begaafde mensen aangedaan. Hoeveel keer werd authentiek religieus werk uit de kerk verwijderd, wat naderhand onbegrijpelijk gevonden wordt... SIAC met haar oecumenische instelling wil graag begrip en belangstelling opwekken voor de anders gelovige mens. Begaafde mensen worden in de kerk vaak verkeerd begrepen en te snel verketterd. Een oplossing groeit als we erkennen dat iedere groepering zijn eigen jargon heeft, zijn eigen taal spreekt, hieruit moet dan de bereidheid voortkomen elkaars taal te leren verstaan."

SIAC | AKKV guestsite

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[> ga verder | next](#)
[< ga terug | back](#)

AKKV guest site | SIAC | [email](#)

[sitemap](#)

COMMUNICATIE NAAR DE LEDEN

In de jaren zeventig werd een lang gekoesterde wens van het bestuur gerealiseerd. Toen verscheen voor het eerst een blad met als doel de leden te informeren waar het SIAC voorstond en de onderlinge contacten te verstevigen. Het begon bescheiden in 1979 met een blaadje van een paar pagina's het SIAC-Information, dat vijfmaal per jaar aan de leden en geïnteresseerden werd toegezonden. In het eerste nummer stelde het bestuur zich voor met een bijdrage over zichzelf en hun werk. Voor het SIAC belangrijke bijeenkomsten, exposities en op handen zijnde congressen en vergaderingen werden erin vermeld. De leden werden opgeroepen informatie door te geven en zich in te zetten de vereniging bekend te maken. Als opvolger van het SIAC-Information verscheen in 1981 twee maal jaarlijks een klein handzaam tijdschriftje onder de naam SIAC. De initiatiemeester was mevrouw Lill. Zij regisseerde en bekostigde dit blad praktisch alleen. In een voorwoord schreef zij dat in 1980 het SIAC een nieuwe ontwikkelingsfase was ingegaan door het kiezen van de Engelse president P. Gilby. Zij verwachtte daardoor dat het ledental in het Verenigd Koninkrijk zich sterk zou gaan uitbreiden wat de goede samenwerking zou bevorderen. Ook in dit blad werd opnieuw opgeroepen voor het SIAC nieuwe leden te werven zodat zij zich een grotere invloed in de maatschappij zou kunnen verschaffen. Het uit twintig pagina's bestaande blad werd gevuld met artikelen over voordrachten die gehouden waren voor het SIAC alsmede gedichten en aankondigingen over de activiteiten van de aangesloten kunstenaarsverenigingen en een rubriek met nieuw verschenen boeken en tijdschriftartikelen. Dit blad verscheen tot 1993. Na een lange periode van stilte kwam er in 1997 een bulletin uit als een boekwerk, met op de kaft een vrolijke tekening met een stralende zon en uitbundig zwaaiende mensen met toeters en bellen in de hand, zittend op een olifant, een dichter ligt op de slurf, een danseres huppelt op één been. Een muzikant trommelt en een schilder schildert. De tekening symboliseerde een nieuw begin voor alle disciplines. Er werd in vermeld dat de leden lang hadden moeten wachten op dit bulletin maar dat deze uitgave de gelegenheid bood om weer in contact te komen met alle vrienden waar ook ter wereld. Deze boodschap van de vice-president M. van Kampen vervolgde met de oproep dat na een lange periode van weinig contact het noodzakelijk was elkaar weer regelmatig te ontmoeten en het SIAC weer nieuw leven in te blazen, elkaar te ondersteunen en samen te komen om het gouden jubileum in 2001 te vieren. Op een al veel gestelde vraag van de leden: "Wat doet SIAC voor de kunstenaars?" luidde het antwoord van Irmgard en Bert Dusil in dit bulletin: "In de toekomst vragen wij op onze beurt wat doet U voor het SIAC?" Het jaar daarop kwam het SIAC met een wel heel bijzonder bulletin in een nieuwe vormgeving en opmaak, rijk geïllustreerd en van een hoge kunstzinnige kwaliteit. Het werd in drie talen uitgegeven. Jan Beens en Irmgard en Bert Dusil waren de initiatiefnemers. Zij waren tot de conclusie gekomen dat een bulletin een zeer belangrijk middel was om alle leden te bereiken en te informeren en waren van mening dat het blad niet alleen mededelingen van organisatorische aard diende te bevatten en geen eenrichtingsverkeer mocht zijn. De nadruk moest gelegd worden op uitwisseling van meningen en standpunten en artikelen met afbeeldingen van werken en poëzie van de leden. Het was de bedoeling dat dit bulletin éénmaal jaarlijks zou verschijnen. Het bulletin werd vanaf de eerste uitgave zeer gewaardeerd door de SIAC leden. Maar op de vraag van het presidium bij het congres te Schlierbach in 1998 of er leden bereid waren zich actief in te zetten voor het SIAC bulletin kwam vooralsnog geen antwoord. In het nummer van 2001 werd het gouden jubileum van het SIAC aangekondigd als een jubileum dat in het teken zou staan van de toekomst. Dit vijftigjarig bestaan zou gevierd worden in september 2001 met een congres te Luxemburg met als thema: PERSPECTIEF 3000. Een boodschap van hoop voor de toekomst, een boodschap die de afgelopen vijftig jaar keer op keer was herhaald en zoals gebleken is, zeer sterk afhankelijk was van de inzet, de goede wil en de betrokkenheid van het op dat moment gekozen bestuur.

SIAC | AKKV *guestsite*

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[> ga verder | next](#)
[< ga terug | back](#)

AKKV *guest site* | SIAC | [email](#)

[sitemap](#)

STATUTEN

De statuten kwamen regelmatig voor op de agenda van de SIAC vergaderingen. Een groot deel van de activiteiten van het bestuur waren dan ook gericht op het opstellen en herzien daarvan. Het bleek een gebed zonder eind te zijn. Elk nieuw bestuur ging ermee aan de slag maar de standpunten, de verschillende beroepen en belangen, de taalproblemen en de leeftijdsverschillen maakten het bijna onmogelijk tot goede en voor een ieder aanvaardbare statuten te komen. In een brief uit 1964 van mevrouw Koller-Buchwieser aan Nico Vroom, bleek dat na de oprichting van het SIAC het opstellen van de statuten vier tot zes Jaar had geduurd en dat pas na veel moeizame bijeenkomsten overeenstemming was bereikt. Herhaling van ellenlange discussies moesten volgens haar vermeden worden. Vroom was het daar roerend mee eens, maar wijzigde wel (zie boven) de organisatie van het bestuur. Het duurde tot 1981 voor iemand opnieuw een poging waagde om de statuten aan te passen. De toenmalige president P. Gilby stuurde een rondschriven naar de bestuursleden met nieuwe conceptstatuten die in 1992 met kleine wijzigingen in werking traden. In de daaropvolgende jaren bleken dat ook deze statuten ontoereikend waren. Het ging echter niet om de onvolkomenheid van de statuten maar om het feit dat ook het bestuur zich er niet consequent aan hield. Het bleek dat de status van vertegenwoordiging bij het internationale comité niet duidelijk was en ook dat de contributie niet geïnd werd. Op het congres te Schlierbach in 1998 kwam Bert Dusil met geheel nieuwe en uitgebreide statuten die uiteindelijk sinds 18 februari 1999 definitief na veel discussie en gekrakeel onder voorbehoud werden geaccepteerd. Daarbij werden de grondslagen van de vereniging vastgelegd in de statuten en de praktische uitvoering werd geregeld in een huishoudelijk reglement.

SIAC | AKKV guestsite

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[> ga verder | next](#)
[< ga terug | back](#)

AKKV guest site | SIAC | [email](#)

[sitemap](#)

SLOT | Nawoord

De geschiedenis van een vereniging is een geschiedenis van mensen. Onder die mensen zijn er die het voortouw nemen, initiatieven nemen en veel van hun tijd belangeloos besteden aan het van de grond krijgen en het voortbestaan van die vereniging. Dit ging soms gepaard met heftige discussies en hoogoplopende conflicten. Toch nam een kleine groep mensen door de vijftigjarige geschiedenis heen steeds weer opnieuw de taak op zich anderen mee te krijgen in hun streven van het SIAC een grote en invloedrijke beweging met gezag te maken. Dat waren de initiatiefnemers van het eerste uur waarvan vooral mevrouw Koller-Buchwieser moet worden genoemd. Een belangrijke rol hebben gespeeld de presidenten Eberhard Kleffner en Peter Gilby, de al eerder genoemde schilder Johann Jakob Zemp, Helma Uil, Franz Tack, Nico Vroom, Lout Kuypers en de architect Herman Reuser. En nog vele anderen. Een paar van deze mensen zijn op het congres te Munsbach terecht met een eremedaille en oorkonde geëerd voor hun waardevolle bijdrage aan de verwezenlijking van het SIAC. In 1986 hadden de dames Uil en Koller-Buchwieser al een pauselijke onderscheiding ontvangen; namelijk het erekruis Pro Ecclesia et Pontifice. Idealisme en toewijding waren bij hen en zijn bij het huidige bestuur sterk aanwezig. Geconcludeerd kan worden dat de oecumenische identiteit niet vanzelfsprekend als een rode draad door de geschiedenis loopt. De wens is er om door middel van de internationale religieuze kunst samen te komen en elkaar beter te begrijpen maar daar zal ieder keer opnieuw aandacht aan moeten worden besteed zodat iedere geloofsovertuiging zich hierin kan vinden. Uit de thema's van de congressen, de onderlinge briefwisseling, de gesprekken en de onderwerpen van de publicaties in de tijdschriften blijkt dat dit sterk leeft bij de leden. Een tweede opmerkelijk en belangrijk aspect is het steeds weer opnieuw ervaren van het SIAC na een kortere of langere periode van impasse en lauwheid. Het voortbestaan van het SIAC is zoals uit het voorgaande blijkt door de jaren heen sterk afhankelijk geweest van het enthousiasme van bevolgen mensen, omdat zij in het SIAC geloofden en het wel en wee van de beweging hen na aan het hart lag. Het feit dat het SIAC haar vijftigjarig jubileum in goede harmonie en vriendschap heeft mogen vieren dankt zij aan hun inzet.

auteur | MARCELLA LOOSEN-DE BRUIN

SIAC | AKKV guestsite

[< terug naar DagMuseum | Bureau](#)
[< terug naar index | akkv.nl](#)

[< SIAC | ontstaansgeschiedenis](#)
[< van katholiek naar oecumenisch](#)
[< organisatie en bestuurswisseling](#)
[< SIAC | veranderde structuur](#)
[< activiteiten en tradities](#)
[< congressen](#)
[< communicatie naar de leden](#)
[< statuten](#)
[< nawoord](#)

[< ga terug | back](#)

AKKV guest site | SIAC | [email](#)

[sitemap](#)